

Naaivoeten

De naaivoet (of persvoet) is een onderdeel van de naaimachine waarmee de stof op de dekplaat wordt gehouden. Hij bestaat uit twee grijpers waartussen de naald op en neer gaat.

Er zijn heel veel soorten naaiivoeten. In dit boek worden alleen de exemplaren besproken die het stikken vereenvoudigen en vergemakkelijken.

FIG. 1

De standaardvoet

Wordt gebruikt voor het stikken van rechte naden en is geschikt voor zowel dunne als dikke stoffen. Door de universele vorm is hij te gebruiken voor de meeste naden bij het in elkaar zetten van een kledingstuk.

De naaivoet met geleider

Een regelbaar onderdeel wordt als geleider toegevoegd aan de naaivoet, zodat de afstand tussen de naden makkelijker is aan te houden. Dit gereedschap is onmisbaar voor het stikken van perfect evenwijdige naden of voor het naaien van ruiten of rechthoeken op een effen stof.

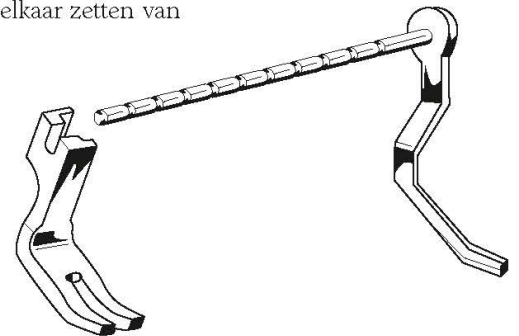

FIG. 2

De ritsvoet

Hoewel er tal van modellen verkrijgbaar zijn, wordt in dit boek slechts één model besproken dat geschikt is voor alle ritsluitingen – zelfs voor de blinde rits, die het moeilijkst is. Voor naaimachines bedoeld voor industrieel gebruik zijn twee naaiivoeten nodig: een rechter (fig. 3, A) en een linker (fig. 3, B). Bij de draagbare naaimachines (voor thuisgebruik) zitten beide kanten op één ritsvoet (fig. 3, C).

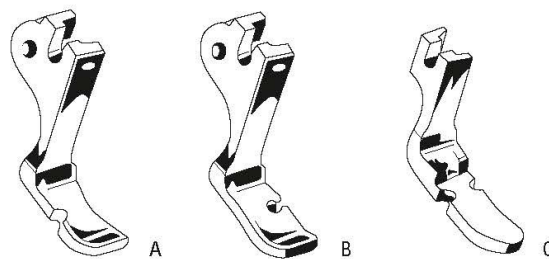

FIG. 3

De rimpelvoet

Met deze naaivoet maakt u een regelmatige rimpel. De rimpeldichtheid wordt verkregen door gebruik te maken van verschillende steken.

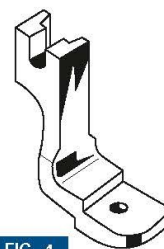

FIG. 4

De rolvoet of glijvoet

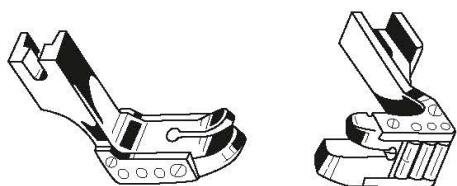

FIG. 5

Voor bijvoorbeeld waterafstotende, synthetische of geplastificeerde stoffen worden twee soorten naaivoeten gebruikt die ofwel zijn voorzien van kleine rollers ofwel van een gladde coating. Daardoor glijdt de voet over de goede kant van de stof, die zelf op de dekplaat van de machine wordt getransporteerd door 'tandjes' die zich onder het metalen plaatje bevinden (fig. 5).

De kantvoet

Hiermee is een kleine enkele of dubbele zoom te stikken. Er zijn verschillende breedtes te verkrijgen, van 1 tot 4 mm.

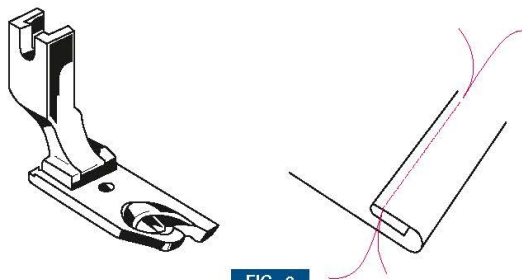

FIG. 6

De rolzoomvoet

Met deze naaivoet kan een rolzoom worden gemaakt aan de stofrand. Er bestaan tal van modellen met verschillende breedtes.

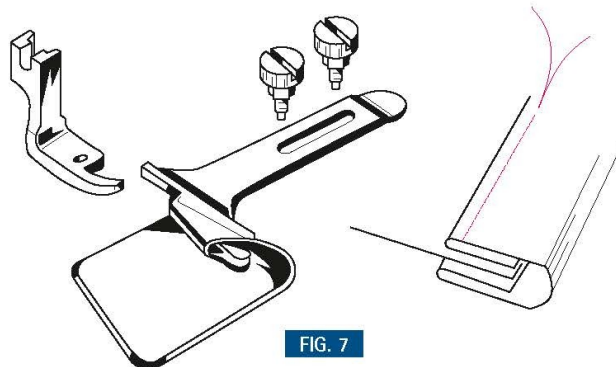

FIG. 7

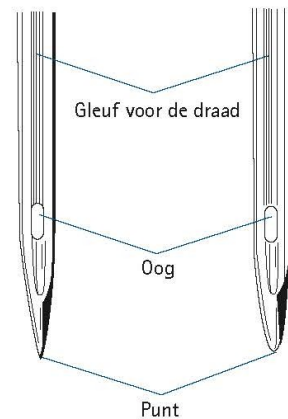
Naalden

Een naaimachinaald is een dunne, metalen steel met een gleuf die in een punt eindigt en voorzien is van een oog waardoor de draad wordt gehaald.

Diameter

De kwaliteit van de naald is gestandaardiseerd en genummerd in relatie tot de diameter van de steel: de dikte bepaalt het cijfer van de naald. Voorbeeld: naald nr. 65 komt overeen met een diameter van de steel van 0,65 mm.

De diameter van de naald moet worden aangepast aan de kwaliteit van de stof, zodat hij niet beschadigd raakt. Het gaatje dat door de naald wordt gemaakt is onomkeerbaar in bepaalde stoffen zoals zijde of tafzijde.

De draad

De dikte van de draad moet overeenstemmen met de diameter van de naald, want als de draad niet in de gleuf past of niet goed is geplaatst wanneer de stof wordt doorboord, ontstaat er wrijving met de stof en kan de draad breken.

De punt van de naald

De punt van de naald moet afgestemd zijn op de kwaliteit van de stof zodat de textielstructuur niet wordt beschadigd. Er bestaan twee grote categorieën naaldpunten.

Afgeronde punten

Deze punten worden het meest gebruikt omdat ze geschikt zijn voor bijna alle stoffen (fig. 2).

Tot deze categorie behoren ook de naalden met kogelvormige punt die bedoeld zijn voor soepele stoffen zoals lycra, tricot en elastische stoffen (fig. 4).

Scherpe punten

Deze naalden maken makkelijker een gat in de stof dan naalden met een afgeronde punt. Ze zijn dus geschikt voor leer, kunststof, non-woven, wasdoek, enz. De vorm van de punt (afgerond, vierkant, driehoekig) bepaalt hoe het stiksel eruitziet (fig. 3).

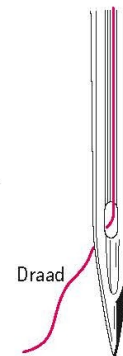
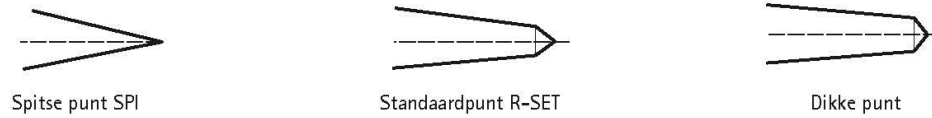

FIG. 1

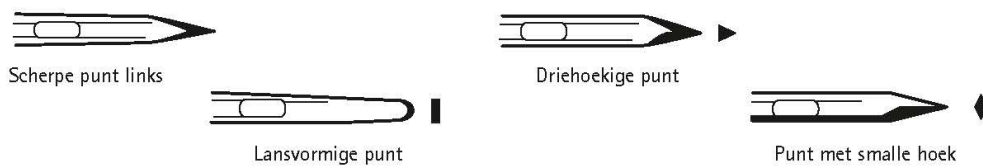
Spitse punt SPI

Standaardpunt R-SET

Dikke punt

Punten voor stof

FIG. 2

Scherpe punt links

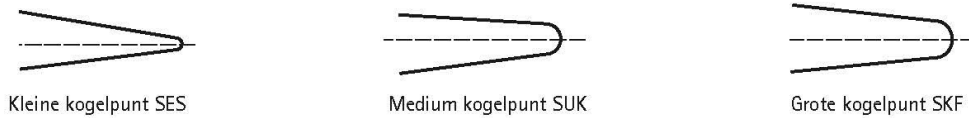
Driehoekige punt

Lansvormige punt

Punt met smalle hoek

Punten voor leer en non-woven

FIG. 3

Kleine kogelpunt SES

Medium kogelpunt SUK

Grote kogelpunt SKF

Punten voor tricot

FIG. 4

Tabel voor de juiste combinatie van naald, stof en draad		
Naalddikte	Type stof	Type draad
65 tot 75	Lichte stoffen: katoen, jersey, voile, serge, mousseline, crêpe, enz.	Lichte draad van katoen, nylon of polyester
80 tot 100	Middelzware of zware stof	Gemiddelde draad
110 tot 120	Kaardgaren stof, zware stof of meubelstof	Sterke draad, tapijtdraad

Voor de mooiste resultaten kunt u het beste polyesterdraad gebruiken voor synthetische stoffen en katoendraad voor natuurlijke, geweven stoffen.

Stiksteken

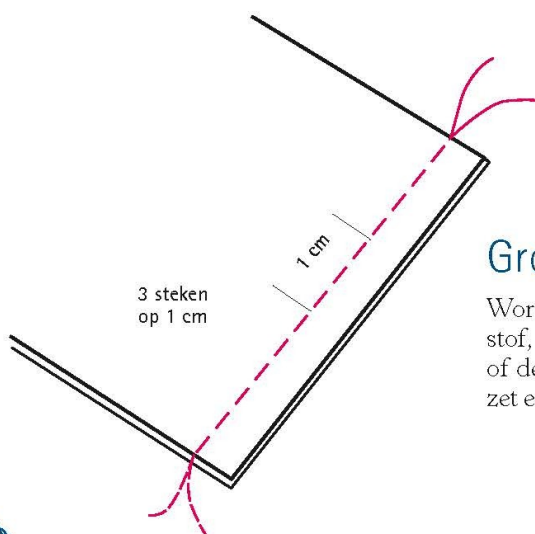
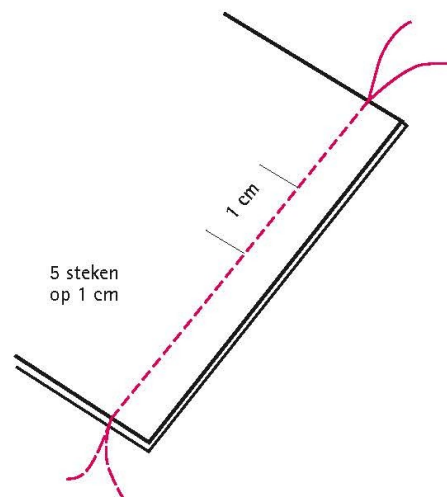
Om goed te kunnen naaien dient u de machine en de gewenste naaitechnieken te beheersen, maar vooral de basistechnieken te kennen die het werk vergemakkelijken en een goed eindresultaat opleveren.

De rechte naad lijkt heel eenvoudig, maar kan zomaar mislukken als u niet enkele regels aanhoudt.

Het is belangrijk de juiste stiksteek bij de stof te kiezen en aan te passen. Over het algemeen worden de steken (het aantal door de naald gemaakte gaatjes) op 1 cm geteld en vervolgens genummerd en ingesteld op de naaimachine. Toch is het goed te weten dat elke naaimachinefabrikant automatische steeklengtes van verschillende stiksteken kan gebruiken. Daarom is het aan te raden om een proefstiksel van enkele centimeters te maken met verschillende steken om te bepalen welke steek het meest geschikt is voor de stof die u gebruikt en uw persoonlijke wensen.

Kleine steken

Worden meestal gebruikt bij dunne stof. Maar als ze te klein zijn, kunnen ze de stof beschadigen; bij elastische stof is het mogelijk dat de naad en de stof niet op dezelfde manier uitrekken.

Grote steken

Worden meestal toegepast op dikke stof, maar u moet goed controleren of de naad de twee delen aan elkaar zet en niet te los wordt.

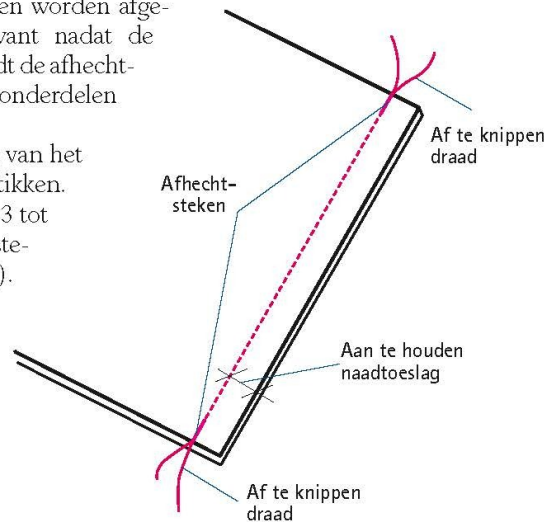
Afhechtsteken

Elke naad moet aan beide uiteinden worden afgehecht. Dat is heel belangrijk, want nadat de draaduiteinden zijn afgeknipt, houdt de afhechtsteek de twee aan elkaar gezette onderdelen vast.

Afhechten doet u door de richting van het naaien te veranderen: achteruit stikken.

Maak aan het begin van een naad 3 tot 4 steken vooruit en daarna 3 tot 4 steken achteruit (op dezelfde naad).

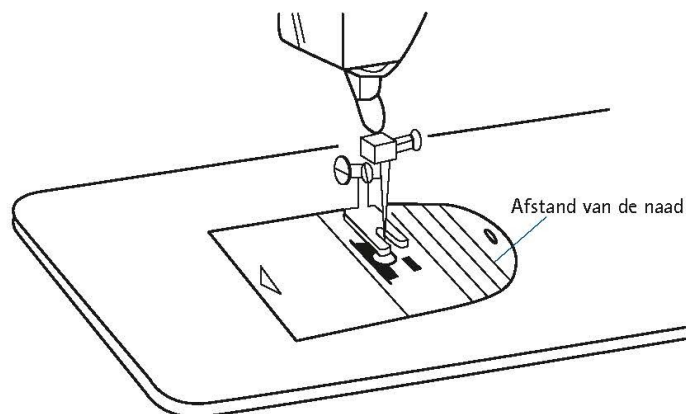
Ga verder met vooruit stikken zoals de naad is bedoeld. Aan het einde van de naad hecht u op dezelfde manier af.

Breedte van de stofrand

Het vergt veel ervaring om de naad op het oog van begin tot eind evenwijdig aan de stofrand te kunnen houden. Naaimachinefabrikanten hebben rekening gehouden met die moeilijkheid en iedere machine uitgerust met een metalen steekplaatje met aanknopingspunten voor de naden.

Voor u begint met naaien kiest u het aanknopingspunt om de afstand tussen de naad en de stofrand te bepalen (een van de lijnen op het plaatje) en u houdt de rand over de gehele lengte van de naad op die lijn.

Coupenaden

Een goed gestikte couponaad moet onzichtbaar zijn en geheel opgaan in het kledingstuk zonder het model uit vorm te brengen (na het strijken).

Het stikken van een couponaad begint altijd aan de onderkant, dat wil zeggen: altijd daar waar de naad het breedst is. Aan het einde mag u nooit een afhechtsteek maken; om de draad af te hechten naait u 4 tot 5 steken door zonder stof, zodat de draden een lus vormen. Knip ze vervolgens af op 1 tot 2 cm van de rand.

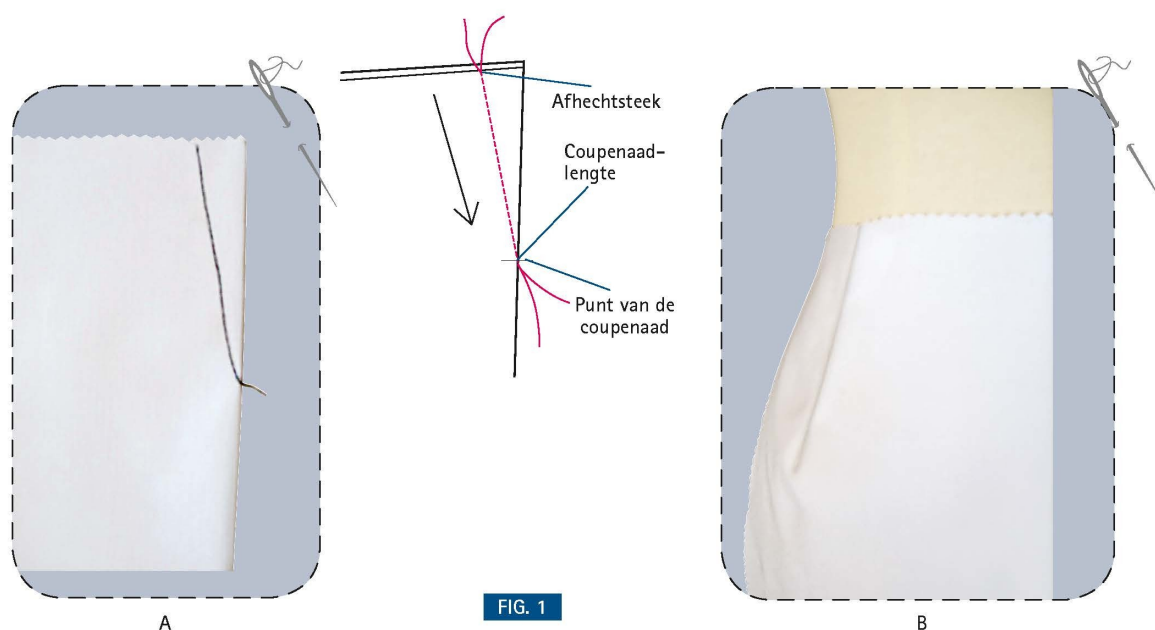

FIG. 1

De naad van een couponaad vormt een hoek met de stofrand. Wanneer de naad helemaal recht is genaaid, ontstaat er een punt (fig. 1, A) die niet verdwijnt, ook niet na het strijken (fig. 1, B), vooral niet bij wat stijvere stof. Om deze punt te voorkomen kunt u 3 tot 4 laatste stiksteken in de lengte van de plooi van de stof maken (fig. 2).

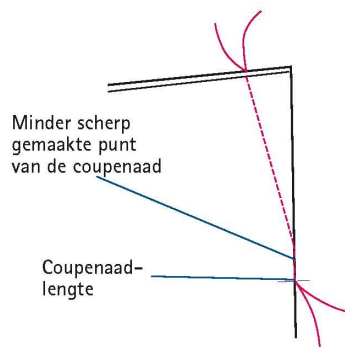
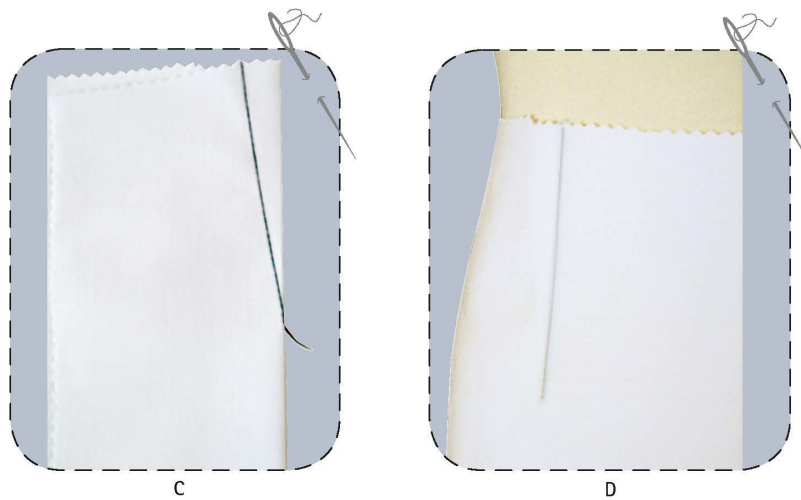

FIG. 2

Deze techniek, waarmee de punt van een coupenaad wordt verzacht, wordt vaak 'toelopende naad' genoemd.

Randen in elkaar zetten

Hoeken

Stiksel in hoeken wordt toegepast tijdens het in elkaar zetten wanneer de richting van de naad verandert of wanneer er twee onderdelen met twee verschillende hoeken aan elkaar moeten worden genaaid, zoals hieronder bij de ingezette spie in een gerende rok.

Het lastige van deze naad is om dezelfde marge aan te houden wanneer je van richting verandert.

- ① Stik door tot daar waar de naad van richting verandert, steek de naald in de stof zodat hij de twee onderdelen vasthoudt en haal de naaiervoet omhoog.
- ② Knip het onderste pand in tot aan de naald, waardoor de hoek in het pand rechtgetrokken kan worden en het tweede deel gestikt kan worden.
- ③ Pas de randen van de twee onderdelen aan elkaar aan (dat van boven en dat van onder) en eindig de naad met een afhechtsteek.

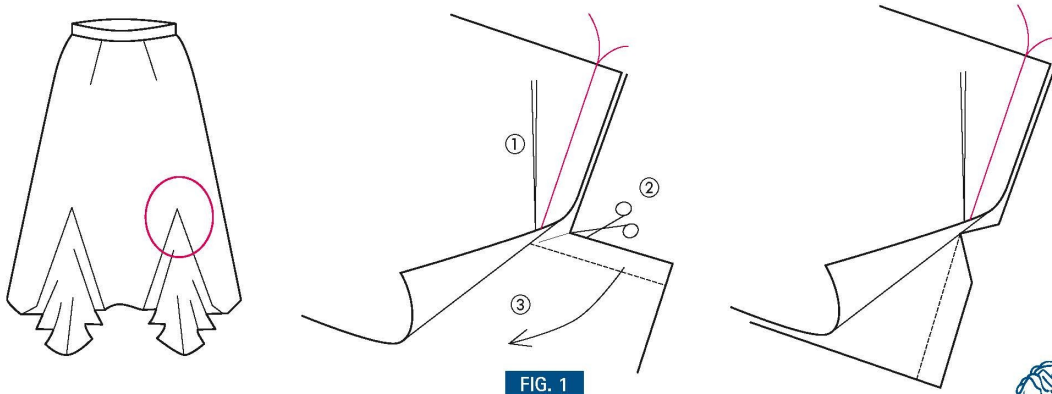

FIG. 1

Rondingen

Het vastzetten van een rond onderdeel aan een recht stuk vereist een speciale techniek, bijvoorbeeld de bustewelving in een prinsessenlijn (zie hieronder). De moeilijkheid van een dergelijke naad is dat bij het in elkaar zetten van de twee patroondelen het gedeelte met de ronding langer lijkt. Om deze naad goed uit te voeren is het belangrijk om altijd het meest ronde deel op het andere te leggen. Houd de rand van het ronde gedeelte tussen duim en wijsvinger om het goed op het rechte deel te plaatsen en duw de delen met de middelvinger op elkaar tijdens het stikken. Deze beweging moet iedere 2 tot 3 centimeter worden herhaald.

Om de vorm van het kledingstuk niet uit evenwicht te brengen, is het noodzakelijk om de plaatsingstekens goed aan te houden.

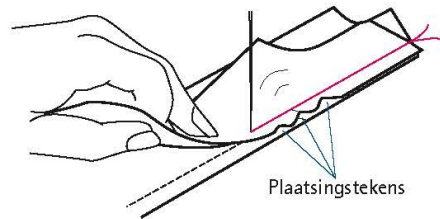
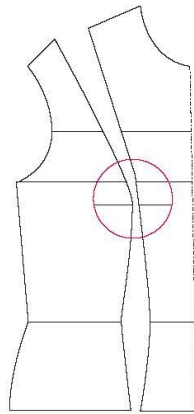

FIG. 1

Inknippen

Alle kledingstukken bestaan uit meerdere patroondelen, of het nu gaat om een jurk, een rok, een mantel of een jasje.

Elk deel van deze puzzel heeft een vorm die wordt bepaald door rechte en gebogen lijnen. Die lijnen bepalen hoe het kledingstuk er zal uitzien.

Alle naden moeten soepel zijn, wat gemakkelijk te bereiken is door de naadtoeslagen in te knippen.

Inknippen van rondingen

Elk patroondeel waarvan de randen rondingen vertonen, kan worden ingeknipt: halsuitsnijing, kruis van een broek, enz.

Knip de naadtoeslag aan de buitenkant van de naad in, dat wil zeggen: knip met een schaar tot ongeveer 2 mm van de naad.

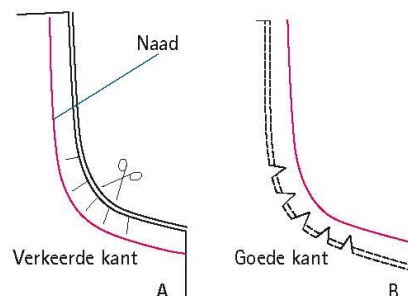

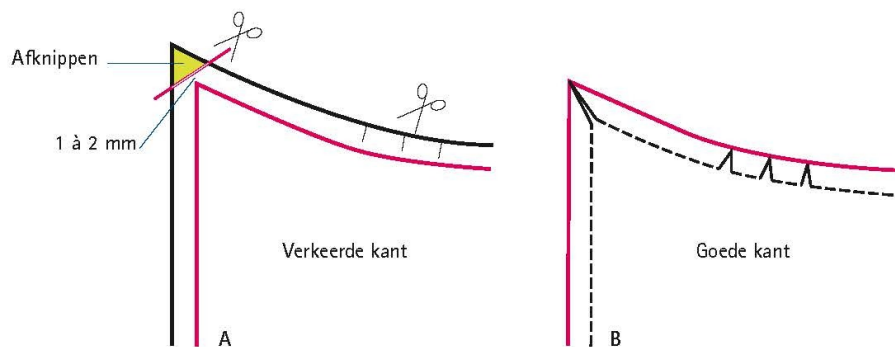
FIG. 2

Inknippen van hoeken

Hoeken bevinden zich in puntkragen, kleppen, manchetten, de onderkant van de split van een rok, enz.

Na het stikken ontstaat er een extra laag stof in de punt van een hoek, wanneer de naadtoeslag wordt omgeslagen. Om dat te voorkomen hoeft u alleen maar het kleine driehoekje stof aan het uiteinde van de punt af te knippen tot op 1 à 2 mm van de naad (fig. 3 in het groen).

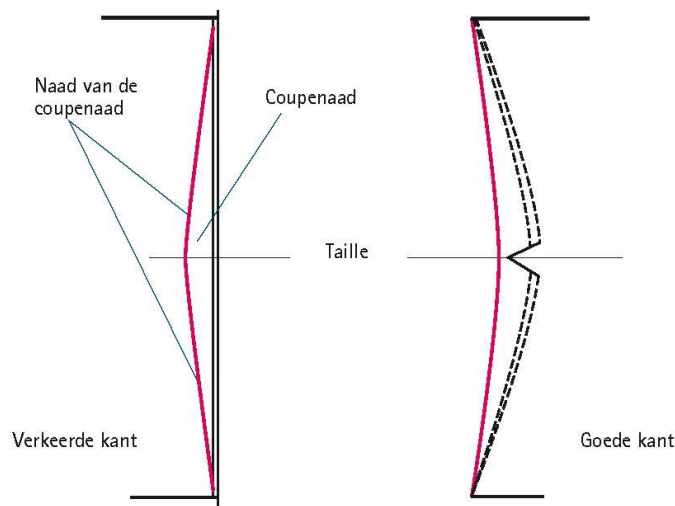

Inknippen van een hoek

FIG. 3

Inknippen van de taillenaad

De coupenaden die worden aangebracht om de taille te benadrukken, moeten worden ingeknipt om de naad 'souplesse' mee te geven, anders gaat de rechte lijn van de naadtoeslag trekken en gaat de lijn van het kledingstuk verloren.

Inknippen van de coupennaad

FIG. 4

